

Stymulowanie rozwoju mowy dziecka- porady dla rodziców

1. Mów, mów i jeszcze raz mów. U dziecka pozbawionego kontaktów werbalnych nie rozwinię się mowa. Mów wyraźnie językiem dorosłych, używaj prostych zdań. Różnicuj ton i intonację głosu. Często zwracaj się bezpośrednio do dziecka i dawaj mu czas na odpowiedź. Różne sytuacje domowe wykorzystaj do mówienia. Przy ubieraniu dziecka nazywaj części ciała i rodzaje ubrania, przy jedzeniu wprowadzaj nazwy pokarmów, a także ich cechy (słodki, kwaśny, gorzki itp.). Podczas prac domowych opowiadaj dziecku, co właśnie robisz.

2. Dbaj o prawidłowe żucie, gryzienie i połykanie. Karm dziecko piersią, (jeśli to tylko możliwe), a potem łyżeczką. Ssanie piersi to doskonałe ćwiczenie aparatu artykulacyjnego. Ogranicz używanie smoczka, wprowadzaj pokarmy o twardej konsystencji (marchewkę, jabłko, skórki od chleba), gdy tylko zaczynają się wyrzynać ząbki. Starszemu dziecku dawaj do jedzenia twarde pokarmy, sucharki, marchewki, całe jabłka. Zwróć uwagę jak dziecko oddycha czy nosem, czy ustami podczas snu i milczenia. Jeżeli dziecko ma otwarte usta jego żuchwa układa się nienaturalnie i zmienia się ułożenie języka. Daje to w konsekwencji wady zgryzu jak również wady wymowy. Dzieci takie częściej się przeziębają.

3. Dbaj o górne drogi oddechowe i uszy dziecka. Bardzo poważny i szkodliwy wpływ na rozwój narządu żucia i całego ustroju wywiera często spotykane u dzieci oddychanie przez usta. Prawidłowe oddychanie przez nos wpływa pozytywnie na ukształtowanie szczęk. Powietrze przechodzące przez nos ulega ogrzaniu i częściowo oczyszczeniu oraz nawilżeniu. Dziecko oddychając przez usta jest narażone na łatwe przeziębienie, gdyż powietrze zimne, nie oczyszczone przenika bezpośrednio do płuc. Podczas oddychania przez usta powietrze nie dociera do położonych głębiej pęcherzyków płucnych i krew jest słabo dotleniona. Dziecko niedotlenione jest blade, śpi niespokojnie, nie chce się bawić, jest obojętne oraz ma złą przemianę materii. Patologiczne oddychanie przez usta powoduje powstawanie zaburzeń zgryzowych w postaci tyłozgryzów, zwężenia szczęki.

4. **Zwróć uwagę na słuch dziecka**, jeśli coś cię niepokoi skontaktuj się z lekarzem. Zwracaj uwagę na odgłosy codziennego życia i zadawać dziecku pytanie, „ Co to jest”. Szukajcie razem źródła dźwięku. W ten sposób kształcisz jego uwagę słuchową.

5. Nie wymagaj mówienia, czy powtarzania, gdy dziecko nie jest do tego gotowe. Pamiętaj, że **rozumienie zawsze wyprzedza umiejętność mówienia**.

6. W początkowym okresie **naśladowaj wszelkie wokalizacje dziecka**. Wprowadzaj wyrazy dźwiękonaśladowcze np:

kotek miauczy – miauu, miauu

piesek szczeka – hau, hau

koza meczy – mee, mee

baranek beczy - bee, bee

krowa ryczy – muu, muu itp.

7. **Mów zawsze w nawiązaniu do konkretnych znajdujących się w zasięgu wzroku przedmiotów czy obrazków**. Często powtarzaj te same informacje. Zachęcaj do utrzymywania kontaktu wzrokowego.

8. **Ucz wierszyków i rymowanek**. Rytm i koordynacja mają ogromne znaczenie dla rozwoju, płynnej zrozumiałej mowy.

9. Od pierwszych prób porozumiewania się z dzieckiem staraj się przekazać informację, że **oczekujesz odpowiedzi**. Zadawaj proste pytania i zawieszaj głos w oczekiwaniu na odpowiedź. Jeśli dziecko nie odpowiada, sam w prosty sposób odpowiedz.

10. Staraj się **by rozmowa była przyjemnością** dla wszystkich zainteresowanych. Unikaj nieustannego poprawiania wymowy dziecka. Dziecko ciągle upominane wycofuje się z kontaktów słownych.

11. **Prowadź ćwiczenia oddechowe**: dmuchanie baniek mydlanych, dmuchanie na lekkie przedmioty, dmuchanie na wiatraczki, granie na prostych instrumentach muzycznych typu trąbka, flet, zdmuchiwanie świeczki, picie i dmuchanie przez słomkę itp.

12. **Wprowadzaj proste ćwiczenia gimnastyki buzi i języka** w formie zabawy np: buziaki dla mamy, oblizywanie się jak miś po zjedzeniu miodu (przy szeroko otwartej buzi), koniki, sięganie językiem do nosa, do brody, do prawego ucha, do lewego ucha, liczenie ząbków językiem, parskanie itd.

13. **Wspólnie róbcie książeczki** o rodzinie, kolegach, zajęciach dziecka. Książeczki rozwijają myślenie i wyobraźnię, rozwijają słownictwo, zachęcają do czytania. Są wspaniałą formą spędzania czasu z dzieckiem i nawiązania głębszych więzi.
14. **Śpiewaj dziecku i razem z dzieckiem.** Słuchaj płyt i kaset z muzyką dziecięcą i śpiewajcie razem.
15. **Ogranicz oglądanie telewizji.** Przekaz telewizyjny jest mało zrozumiały dla dziecka. Wybieraj wartościowe programy. Bądź zawsze zorientowanym, co dziecko ogląda. Nie zostawiaj włączonego telewizora, jeżeli nikt go nie ogląda.
16. Kiedy dziecko usiłuje coś przekazać, **zrób wszystko, co możliwe, by je zrozumieć.** Jeżeli mu brakuje słów, poproś, żeby pokazało co ma na myśli.
17. **Rysuj i maluj z dzieckiem,** gdy mu coś opowiadasz. Ilustrowanie opowiadań ułatwia dziecku rozumienie.
18. **Dbaj o mocną więź emocjonalną.** Głaskaj, przytulaj, chwal dziecko. Zachęca to do kontaktów werbalnych.
19. **Dbaj o prawidłowy rozwój ruchowy.** Zachęcaj do biegania, wspinania się po drabinkach, jazdy na hulajnodze, rowerze, rolkach. Usprawniaj motorykę palców, poprzez wydzieranie, naklejanie, lepienie z plasteliny, malowania, rysowanie.
20. **Nie przestawiaj dziecka leworęcznego na rękę prawą bez konsultacji z psychologiem i logopedą.** Takie działanie może wywołać jąkanie.
21. **Staraj się, by zaburzenie mowy zostało usunięte przed podjęciem nauki szkolnej.** Uchroni to dziecko przed otrzymywaniem niższych ocen, wyśmiewaniem przez rówieśników i stresem.
22. **Dyskretnie poprawiaj błędy językowe,** ale rób to z wyczuciem.
23. Dołóż wszelkich starań, aby rozmowa była **DLA DZIECKA PRZYJEMNOŚCIĄ.**